

Perustettu 1905

Turun Sanomat

Kari Vainio, vastaava päätoimittaja Riitta Monto, päätoimittaja ts.paakirjoitus@ts.fi

Pääkirjoitukset 7.12.2013

Rakenteet pysyvät ennallaan

AY-LIIKE. Julkisalajen palkansaajaliiton Pardon puheenjohtaja **Antti Palola** (sd) valittiin torstaina toimihenkilökeskusjärjestö STTK puheenjohtajaksi. Järjestön edustajiston yksimielinen valinta oli pohjustettu hyvässä ajoin. Palolalla ei ollut vastaehdokkaita.

STTK:ta vuodesta 2000 johtanut **Mikko Mäenpää** siirtyi täydellä palkalla järjestön erityistehtäviin, joista hän voi sopimuksensa mukaisesti jäädä 60-vuotiaana eläkkeelle.

STTK on johtajilleen höveli palkanmaksaja. Palolan kuukausipalkka on 14000 euroa, minkä päälle tulee autoetu. Asuntoetu, lisäeläkettä tai varhennettua eläkeikää ei Palolalla ole. Puheenjohtaja ottaa edeltäjänsä paikan eläkeyhtiö Varman hallituksessa.

Palolalla on vahvat siteet Turkuun. Hänen on opiskellut, toiminut lehtorina ja rehtorina Åbo Navigationsinstitutissa. Palola on seilannut kauppalaivastossa ja työskennellyt Suomen Laivapäälystöllä varatoiminnanjohtajana.

Merikapteenilla riittää työsarkaa runsaan 600000 jäsenen STTK:n ruorissa, vaikka muste keskitetyssä työmarkkinaratkaisussa onkin vielä tuoretta. Seuraavaan kierrokseen valmistautuminen alkaa hyvissä ajoin. Urakka ei tämänkertaisesta ainakaan helpotu.

Työmarkkinajärjestöillä on vajaa vuosi aikaa sopia eläkeratkaisusta ja työurien pidentämisestä. Jos niistä ei jostakin syytä päästäsi sopuun, hallituksen rakennepaketilta putoaisi pohja pois. Eläkeiän alarajan nostoa ei STTK eikä sen uusi puheenjohtaja pääse pakoon.

Työtä riittää myös jäsenliittojen paimentamisessa. Varsinkin toimihenkilöiden Pro on tottunut ajamaan itsenäistä linjaa.

Tehy, Super ja Pardia muistuttavat, että keskusjärjestön jäsenistä noin 60 prosenttia

työskentelee julkisella alalla. Yksityisten ja julkisten toimijoiden intressien yhteen sovittaminen ei ole ay-politiikassakaan aina helpompaa.

Talouden kuumina vuosina liitot olivat otettamassa niskalennettä keskusjärjestöistä. Eurokriisin ja keskitettyjen ratkaisujen myötä keskusjärjestöjen asema on vuorostaan korostunut sekä työntekijä- että työnantajapuolella.

Kun nousu joskus käynnistyy, ay-vallan aaltoliike epäilemättä jatkuu.

”Palolan STTK:lle kolmikanta ja keskitetyt ratkaisut tuntuvat sopivan.”

Keskusjärjestöjen asema riippuu myös hallituksesta. Kuuden puolueen koalitio on siirtänyt valtaa ja vastuuta suosiolla kolmikantaan.

Palolan STTK:lle kolmikanta ja keskitetyt ratkaisut tuntuvat sopivan.

Palkansaajakeskusjärjestöjen keskinäinen kilpailutilanne on tällä hetkellä lepovaiheessa. Yhdistämisistä ei puhuta. Teollisuusliittojen Team-hankkeen jälkeen fuusioista ei juuri ole keskusteltu liittotasolla.

Työnantajaleirin järjestäytymisen Elinkeinoelämän keskusliitoksi katsottiin lisäävän painetta myös työntekijäkentän tiivistämiseen. Raamiratkaisun aikaiset kiistat paljastivat, ettei yhteiselo ole pelkkää auvoa EK:ssakaan.

Antti Palola vaihtoi palkansaajaliitto Pardon puheenjohtajan tehtävät toimihenkilökeskusjärjestö STTK:n puheenjohtajuuteen.

Säätelyllä kestäviin kalakantoihin

KALASTUSLAKI. Maa- ja metsätalousministeriön ehdotus kalastuslain kokonaisuudistukseksi on ollut iso urakka. Muutosta on valmisteltu jo kuusi vuotta – ja siitä kiistely on pääsemässä vasta vauhtiin.

Lainsäädäntöä on korkeaa aikaa päivittävä. Nykyinen laki valmisteltiin pääosin 1970-luvulla ja tuli voimaan 1983. Useiden muutosten vuoksi laki ei ole enää selkeä eikä yhtenäinen kokonaisuus. Edelleen Suomessa kalastetaan läänikohtaisella vieheluvalalla, vaikka läänit siirtyivät historiaan jo vuonna 2009.

Uudistuksen päätavoitteena on kestävä kalastus. Siihen tarvitaan säätelyä, joka on

oikeastaan jo alkanut: vaelluskalojen alamittojen ja juuri päätetty nostaa, ja siian verkkokalastusta rajoittaa.

Lohi- ja meritaimenstrategiaa valmisteltaessa on huomattu, että kalakantojen parantamiseksi olisi paljon tehtävää, mutta laki ei mahdollista tarpeellisia toimenpiteitä. Pian mahdollistaa.

Suomen kalakannat eivät vielä ole aivan surkeassa jamassa. Hälyttäviä oireita ovat kuitenkin muun muassa kampelakato ja meritaimen uhanalaisuus. Siksi säätely on paikallaan – erityisesti, jos myös valvontaa pystytään tehostamaan.

Osuvasti

” Ehkä Altia pitäisi tosiaan saada myytyä, jotta valtion alkoholi-alan toiminnasta poistuisi yksi epäloogisuus. Tosin silloin suomalaisten pitäisi kipata enemmän Kossua, jotta yhtiö saataisiin juotua myyntikuntoon.”
Pääkirjoitustoimittaja Paavo Rautio Helsingin Sanomissa 3.12.

” Mitä enemmän porukka tapaa toisiaan työnteon, ruokailun ja kahvittelemisen merkeissä, sitä paremmin tieto kulkee, sitä vähemmän on keinokekoisia raja-aitoja ja sitä enemmän tehdään yhteistyötä.”
THL:n pääjohtaja Pekka Puska Kontrasti-lehdessä 4/2013.

” Liian usein vapaaehtoistoiminnan organisoija ja vapaaehtoinen joutuvat tahtomattaan nykyläinsäädännön harmaalle alueelle.”
Suomen sairaanhoitajaliiton puheenjohtaja Merja Merasto liittonsa tiedotteessa 3.12.

” Kun meidän perse on penkissä, saha tekee voittoa, ja kun se ei ole, saha tekee tappiota.”
Kotkamills Oy:n vuorokorjausmies Jami Ropponen Särnä-lehdessä 14/2013.

” Sdp on nimenomaan työväenpuolue. Nyt työpaikat katoavat ja työllisyysaste laskee. Sdp:n saavutuslista työpaikkojen luomisessa on lyhyt kuin entisen lapsen paita.”
Päätoimittaja Lauri Kontro Maaseudun Tulevaisuudessa 4.12.

” Meillä ei ole varaa siihen, että eläkeratkaisut joutuvat vaalitaistelun polttoaineksi.”
Teknologiategollisuuden varatoimintajohtaja Risto Alanko Visio-lehdessä 4/2013.

Kolumni

Välttämätöntä uudistumista

Suomessa vietettiin eilen erilainen itsenäisyyspäivä. Noin 1700 kutsuvierasta osallistui ja pari miljoonaa television katselijaa seurasi tasavallan presidentin itsenäisyyspäivän vastaanottoa Tampereella. Presidentinlinnan peruskorjauksen vuoksi Tampere-taloon siirretty juhla uudistui tuntuvasti.

Linnassa järjestettyjen itsenäisyyspäivän vastaanottojen historia ulottuu vuoteen 1919, jolloin oli ensimmäinen iltapäivävastaanotto hallitukselle, diplomaateille ja virkakunnalle. Tasavallan vuoden tärkeimmän juhlan voi ja kannattaa perjantaina nähdyn perusteella järjestää aivan hyvin muuallakin kuin Helsingissä.

Uudistuminen ei himmentänyt juhlan tuntua. Pitkän puvun sijasta naisille kävi lyhyt puku, booli oli korvattu kuohuviinillä ja tanssia ei ollut. Musiikkiin ja kirjallisuuteen liittyvät teemat tekivät juhlan monille varmaan jopa aiempaa mielenkiintoisemmaksi.

HALLITUKSEN IDEOITA Suomen uudistamiseksi on nyt sulateltu viikko. Vielä pitkään aikaan ei tiedetä, mikä

Kirsi Turkki kirsi.turkki@ts.fi

kerralla julkisuuteen ryöpsäytetyn rakennepaketin merkitys on kestävyysvajeelle. Siis sille, että valtion tulot riittäisivät tulevaisuudessa menoihin.

Oikeaan suuntaan uudistumista on se, jos vanhusten kotihoito oikeasti pelaa niin, että se on vaihtoehto riittäväksi pidentämällä, sekin toimii oikeaan suuntaan, kunhan kulut eivät karkaa. Kelpoisuusvaatimuksista on hyvä joustaa, jos hommat hoituvat ja kulut vähenevät.

Kauan sitten olisi pitänyt uudistaa kuntien kulujen hillitsemisessä. Uusi kuntien talousohjauksjärjestelmä tulee viime tipassa. Parempi nimi uudistuksille on hallitusten hillitsemisjärjes-

telmä. Uusia tehtäviä kunnille ei ilman rahoitusta enää tule.

TEKNOLOGIATEOLLISUUS JUHLI keskiviikkona järjestön 110 vuoden ikää. Alalla on ikää järjestöä enemmän. Turussa laivoja rakennettiin jo 1700-luvulla. Järjestön historia kiertyy telakoiden ympärillä. Suomen metalliteollisuuden harjoittajain liitto perustettiin 1903 torjumaan viikkoja kestäneitä työtaisteluita Helsingin telakalla.

Teollisuuden osuus on Suomessa nyt 30 prosenttia pienempi bruttokansantuotteesta kuin 17 vuotta sitten. Hyvinvointipalvelut ovat sidoksissa teollisuuden menestykseen.

”Kauan sitten olisi pitänyt uudistaa kuntien kulujen hillitsemisessä.”

- Onko tajuttu, missä maa makaa, penäsi Teknologiategollisuuden hallituksen puheenjohtaja, raumalaisen Oras Investin toimitusjohtaja **Jari Paasikivi** keskiviikkona.

Oikeutettu kysymys sekä salissa olleelle pääministeri **Jyrki Kataiselle** (kok) että teknologiategollisuuden johdolle, joiden yritykset vastaavat 55 prosentista Suomen koko viennistä.

Peiliin katsominen paikka, päätteli Paasikivi. Julkisen sektorin hallintoa hän yllytti purkamaan niin, että tuntuu, jopa 30 prosenttia. Yritysjohdolle hän suositteli nälkäistä otetta töiden tekoon.

Uudistuminen on avainsana teollisuudenkin murroksessa. Keinoina ovat ainakin uudet valmistusteknologiat, oppivat ja yhteistyötä tekevät robotit, kolmiulotteinen tulostus ja jakelukanavien hiominen kuntoon. Etlan tutkimusjohtaja **Jyrki Ali-Yrkkö** epäili, että asiakkaiden tarpeiden ymmärtäminenkin ei ole Suomessa vielä parhaalla tolalla.

Teollisuus luo nahkansa uudelleen Suomessa. Siihen pitää uskoa.

Kirjoittaja on Turun Sanomien toimituspäällikkö Helsingissä.

Raskausajan tupakoinnilla kauaskantoiset riskit

Juho Härkönen

Kirjoittaja on Tukholman yliopiston sosiologian yliopistonlehtori ja Turun yliopiston erityisasiantuntija.

TS/Jonny Holmén

Vaikka tupakointi ei olekaan keskeisin sosiaalinen periytyvyys selittävistä tekijöistä, voi se entisestään vahvistaa ylisukupolvisia eriarvoisuuksia. Tutkimuksen mukaan runsaasti tupakoivien äitien lasten todennäköisyys suorittaa yliopistotutkinto oli kolmanneksen alhaisempi kuin tupakoimattomien, sanoo kirjoittaja.

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tekemän selvityksen mukaan joka seitsemäs raskaana oleva suomalaisnainen tupakoi. Eräiden selvitysten mukaan luku voi olla tätäkin korkeampi. Muista Pohjoismaista poiketen tupakoivien osuus on pysynyt samana (joskin alemmasta lähtötasosta) 1980-luvun loppupuolelta saakka.

Raskausajan tupakoinnin terveysvaikutuksista on runsaasti tutkimustietoa. Tupakointi heikentää sikiön kasvua ja lisää ennenaikaisen synnytyksen riskiä. Se lisää myös lapsuuden ajan allergioita ja muita terveysongelmia. Raskausajan tupakoinnin on havaittu olevan yhteydessä lapsen heikompaan kognitiiviseen kehitykseen sekä myöhempiin käytöshäiriöihin.

Näistä, ja mahdollisesti muista, syistä johtuen raskausajan tupakointi on yhteydessä myös lapsen myöhemmin saavuttamaan koulutukseen. Tutkimus tästä kysymyksestä yhdessä professori Anja Taanilan, dosentti Pirjo Mäen (Oulun yliopisto) ja tohtori Hande Kaymakçalanin (Bağçe ehirin yliopisto, Istanbul) kanssa. Tutkimus julkaistiin Demography -lehdessä.

Aineistona käytimme Oulun yliopiston keräämää ja hallinnoimaa Pohjois-Suomen 1966 syntymäkohorttiaineistoa. Aineistossa on seurattu Pohjois-Suomessa vuonna 1966 syntyneitä lapsia raskaudesta ja syntymästä aikuisikään asti (1-, 14- ja 31-vuotiaina). Tällä hetkellä on menossa 46-vuotisseuranta, jossa useilla eri kyselylomakkeilla ja laajoilla kliinisillä tutkimuksilla kartoitetaan kohorttilaisten terveyttä, työ- ja toimintakykyä sekä elinolosuhteita.

Keskeisenä tuloksenamme oli, että raskausajan tupakointi oli yhteydessä heikompaan saavutettuun koulutusasemaan 31:n vuoden iässä. Tämä yhteys säilyi senkin jälkeen kun vanhempien koulutus- ja luokka-asetat, perherakenne, sikiön kasvu, synnytyksen ennenaikaisuus sekä muita sosioekonomisia ja terveystekijöitä otettiin huomioon.

Raskausajan tupakoinnin vaikutus oli vahva. Koko raskausajan yli 10 savuketta tai piipullista päivässä polttaneiden naisten lasten todennäköisyys suorittaa ainoastaan perustasteen koulutus oli puolet korkeampi kuin niiden, joiden äidit eivät tupakoineet lainkaan. Runsaasti tupakoivien äitien lasten todennäköisyys suorittaa yliopistotutkinto oli puolestaan kolmanneksen alhaisempi kuin tupakoimattomien.

Tupakoinnin määrällä sekä ajoituksetta oli myös merkitystä. Paljon tupa-

neiden lasten koulutus ei puolestaan eronnut tilastollisesti merkittävästi tupakoimattomien äitien lasten koulutuksesta.

Kuten tämänlaisten tutkimusten tapauksessa yleisemminkin, mekään emme voineet tehdä aukottomia päätelmiä raskausajan tupakoinnin kausaalista vaikutuksesta tai sen vahvuudesta. Satunnaistetut kokeet näistä kysymyksistä ovat itsestään selvistä syistä mahdollisia. Tuloksemme pysyivät kuitenkin huomattavan vakaina senkin jälkeen kun taustamuuttujien vaikutukset oli huomioitu. Tämä lisäsi tulostemme luotettavuutta.

Raskausajan tupakoinnilla voi siis olla terveysvaikutusten lisäksi pitkälle ulottuvia sosioekonomisia vaikutuksia. Koulutus on nyky-yhteiskunnassa keskeinen ammatillista ja tulokehitystä ennustava tekijä ja koulutus on lisäksi yhteydessä aikuisiän terveyteen ja muihin hyvinvoinnin osa-alueisiin.

Jouko

